

Számítástechnika I. tantárgy
GEIAK201B és GEIAK201-B
ütemterve

I. évfolyamos BG, BJ, BM, BMR, BS és BV szakos BSc hallgatók részére

Előadás és Gyakorlat anyaga	
1	<p>Bevezetés. Számítástechnikai alapfogalmak. A számítógép funkcionális rendszervázlata. Hardverhez kötődő alapfogalmak. A számítógép működése. A mikroprocesszor. A busz. Memória, tárak. Perifériák. A Turing-gép. A Neumann-elv.</p> <p><i>Laborhasználati útmutatás. Ismerkedés a hardverrel: monitor, billentyűzet, winchester, flashdrive, CD, DVD, SSD, streamer, egér, modem, scanner, printer, plotter.</i></p>
2	<p>Szoftver alapfogalmak. Adattárolási alapegységek. Szoftver rétegek. Az operációs rendszer feladatai. Felhasználói felületek. A WINDOWS GUI. Programozási szintek. Nyitott programozási könyvtárak. Korszerű szoftvertechnológiák.</p> <p><i>Merevlemez partíciók, partícionálás. A mikroprocesszor működése egy egyszerű mintapéldán bemutatva. (Szerdai gyak. elmarad.)</i></p>
3	<p>Az MS WORD szövegszerkesztő. Automatikus tartalomjegyzék készítés. Űrlapok készítése. A rajzoló eszköztár elemeinek funkciói. Prezentálás Power Pointtal. A prezentáció készítésének lépései. Szövegdoboz, képek, ábrák, táblázatok, hang- és filmfájlok használata. Kiemelő hatások.</p> <p><i>A Windows operációs rendszer újdonságai. Windows OS használat elemei. A felhasználói felület elemei. Az Intéző használata. Fájlműveletek, lemezformázás. Az objektumorientáltság megjelenése. Beépített kisalkalmazások. A Keresés használata. Alkalmazói programok futtatása Windows alatt. (Szerdai elmaradás bepótlása az anyag rövidítése mellett.)</i></p>
4	<p>Haladó MS EXCEL táblázatkezelés: fejlett funkcionalitású lehetőségek a táblázatkezelőben. Függvények. Vektorok, mátrixok. Adatbázisok, műveletek adatbázisokkal. Célérték-keresés. Solver.</p> <p><i>Megadott mintának és tartalomnak megfelelő PowerPoint prezentáció elkészítése.</i></p>
5	<p>A C nyelv története. Egyszerű C program. Ki- és beviteli függvények. A C programok felépítése. Típusok, konstansok, változók. Cím, érték, mutató fogalma. C nyelvi kifejezések. Értékadás. Balérték és jobbérték. Operátorok, precedencia. A sizeof és a feltételes operátor. Automatikus és programozott típuskonverzió.</p> <p><i>Excel gyakorlat 1. A heti előadáson bemutatott lehetőségek kipróbálása feladatokon keresztül. Az 1. egyéni feladat kiadása (Excel).</i></p>
6	<p>C nyelvi utasítások. Utasítás és blokkutasítás. Elágazásszervező utasítások: if, if-else, switch, goto. Ciklusszervező utasítások: while, do-while, for. Cikluslefutás módosítása: break, continue. Mintaprogram. Egydimenziós tömbök. Párhuzam a mutatókkal. Pointer aritmetika. Első alapalgoritmus: vektorelemek összegzése. String, mint karaktertömb.</p> <p><i>1. számonkérés: számítógépes teszt. (+Esetleges elmaradások behozása.)</i></p>
7	<p>Vektorokon értelmezett 2. alapalgoritmus: számlálás. Harmadik alapalgoritmus: kiválasztás. Kiválasztás egyszerű és összetett logikai feltételek. Vektorokon értelmezett 4. alapalgoritmus: Rendezés minimális elem kiválasztással.</p> <p><i>Excel gyakorlat 2. További mintapéldák az előadáson megismertek alkalmazására.</i></p>
8	<p>Függvények. Deklarálás, definiálás, prototípus, formális és aktuális paraméterek, értékátadás. Hivatkozás. További rendező algoritmusok: beszúrásos rendezés, buborék rendezés. Bináris keresés. Összefésülés.</p> <p><i>Az 1. egyéni feladat (Excel feladat) beadása, bemutatással. Maradék idő esetén pár szó a C programozás helyes stílusáról.</i></p>
9	<p>Kétdimenziós tömbök. Kapcsolat a mutatókkal. Változó elemméretű tömbök dinamikus helyfoglalással.</p> <p><i>Vektorokon értelmezett 5. alapalgoritmus: osztályokba sorolás. Mintapélda: hisztogram készítése. Matrikszorozás mátrix-szal függvényben.</i></p> <p><i>C programok elágazás-szervezésre, ciklusszervezésre, vektorokra. A 2. egyéni feladat kiadása (függvénytábla).</i></p>
10	<p>Tárolási osztályok, élettartam és láthatóság. A program fordítása. Programbelövés, nyomkövetés eszközei. Struktúrák, unionok, az enum típus.</p> <p><i>Mintaprogram függvénytáblázat készítésére. Mintaprogram függvényekre és mátrixokra.</i></p>
11	<p>Fájlkezelés. Bináris és text fájlok. A fájlkezelés függvényei.</p> <p>C könyvtári függvények I.: konverziós függvények.</p> <p><i>Mintaprogram írása, futtatása osztályokba sorolásra, kiválasztásra</i></p> <p><i>A 2. egyéni feladat beadása (beküldéssel).</i></p>

12	C könyvtári függvények II.: karakter- és string-kezelés, matematikai függvények. A C programozás további eszközei: Feltételes programfordítás. Include fájlok. Moduláris programfejlesztés projecttel. Zárthelyi ellenőrző dolgozat. <i>Mintapélda bináris és text fájl kezelésére, struktúrára.</i>
13	Számítógépi vírusok, férgek főbb típusai. A védekezés lehetőségei. A víruskereső programok főbb szolgáltatásai. Pótzárthelyi dolgozat írása. <i>Mintapélda sztringekre, mutatókra. Félévzárás, jegyek közlése.</i>
14	Pótlások, javítási lehetőség.

Az oktatás és számokérés feltételei

Időbeosztás:

- 2 óra előadás hetente, látogatása kötelező.
- 2 óra gyakorlat hetente, látogatása kötelező.
- A szorgalmi időszak 14 hét.

Követelmények: aláírás, gyakorlati jegy.

Az aláírás megszerzésének feltételei:

- Előadások legalább 60%-án való részvétel. (egyetemi szabályzat szerint)
- **Felkészült részvétel a gyakorlatokon.** Hiányzás igazolása, a mulasztott tananyag pótlása. Háromnál nem több igazolatlan hiányzás.
- A kitűzött két egyéni feladat kiadáskor közölt elvárásoknak megfelelő önálló feladat elkészítése határidőre. Az elvárásoknak nem megfelelő, vagy a határidőig be nem adott feladatok pótlása Szabályzat szerint.

A gyakorlati jegy az alábbiak szerint kerül meghatározásra:

- A nem elégtelen gyakorlati jegyet egyforma arányban a számítógépes teszt és a zárthelyi eredménye határozza meg, melyet a gyakorlatvezetőknek a gyakorlatokon való aktív részvételről és az egyéni feladatok kidolgozásának minőségéről alkotott véleménye ± 1 jeggyel módosíthat.
- Zárthelyi elégséges szint 50% felett, ill. Gauss görbe szerint.
- Eredménytelen, hiányzó, és/vagy szorgalmi időszakban elégtelen eredménnyel pótoltt feladat, számítógépes teszt, ill. zárthelyi dolgozat esetén a jegy elégtelen. A feladatok, az eredménytelen teszt, ill. az eredménytelen zárthelyi egyszeri pótlása lehetséges a szorgalmi időszakban. Pótzárthelyi a szorgalmi időszak utolsó hetében. További pótlási lehetőség az aláíráspótlási időszakban, a vizsgaidőszak első két hetében.

Ajánlott irodalom

Az előadásokon tárgyalt minden témához az előadásanyag fájl alakban rendelkezésre áll. Több program kiváló bevezetővel és részletes sűgővel rendelkezik, mely gép melletti tanuláshoz elegendő. (Windows, Excel, Word magyarul, C nyelv, víruskeresők angolul.

Könyvek korlátozott számban az egyetem Központi Könyvtárából is kölcsönözhetők.

A C programozási nyelv tanulásához az előadásanyagon kívül könyv használata is javasolt. Weben található segédletek:

http://gerilgfx.blog.hu/2015/09/13/programozas_c_nyelven

<https://www.google.hu/#q=c+programoz%C3%A1s+pdf>

https://infoc.eet.bme.hu/jegyzet/c_jegyzet.pdf

<http://mezeic.uw.hu/>

<https://www.google.hu/#q=c+programoz%C3%A1s>

YouTube oktatófilm:

<https://www.youtube.com/watch?v=9XMkMGQsouU>

Könyvek:

Benkő - Benkő - Tóth: PROGRAMOZZUNK C NYELVEN!

KEZDŐKNEK*KÖZÉPHALADÓKNAK

Benkő Tiborné –Benkő László: **Programozási feladatok és algoritmusok Turbo C és C++ nyelven**

Computer Books, Bp. 2001. lemezmelléklettel. (Feladatgyűjtemény)

Bodor László – Bérci Norbert: **C/C++ Programozás**

LSI Oktatóközpont, Bp. 2000.

Dr. Nehéz Károly
egyetemi docens
tárgyjegyző

B csoport**1. Ron Weasley próbál rájönni a következő feladatok megoldásaira, segítsünk neki!**

- Adjon meg a C nyelvben használható egész jellegű típusok közül kettőt! (2p)
- Mire szolgál az explicit típuskonverzió varázsige? (3p)
- Elkészíthető-e a Százfűlé-főzet a következő mennyiségű hozzávalókból: $a=5$ és $b=9$
 $szaszfulé = a != b ? (b == a) : b$ (6p)
- Adja meg a C nyelv három logikai operátorának igazságtábláját, (3p)
 valamint az ötféle összetett értékadó operátort! (3p)
- Harryt a Teszlek Süveg a Mardekár házba osztotta volna be, adja meg azt a két módszert amivel elérte, hogy a Griffendélbe kerüljön (negáló, ellentettre fordító operátorok). (2p)
- Adja meg azt a for ciklust, amelyik összeadja a számokat 0-100-ig, majd írja át ezt while ciklusra! (4p)

2. Miután Dolores Umbridge lett a Roxfort igazgatója, nem lehetett bűbájokat gyakorolni. Harry a szükség szobájában a következő feladatokat adta társainak. Adja meg a kifejezések részműveleteinek értékét is!

- $3 - 9 \% 2 + 1$
(2p)
- $(5+3, 7+5)$
(3p)
- $(g = k = 1, k *= 3+g)$
(3p)
- Kapható-e a Weasley ikrek boltjában nyelvényűtő nyalánkság, ha ez az alábbi összefüggéstől függ és a következő értékek vannak: $A=-6$; $B=7$; $C=9$; $D=11$;
 $!(A <= B \ \&\& \ !(C == D))$
(3p)
- Bontsa fel a következő kifejezéseket prefixes, normál és postfixes műveletekre:
 $ruha *= -i-- * ++k$
(3p)
 Hány ruhadarab kell egy házimanó felszabadításához, ha kiértékelés előtt $i=8$; $k=3$; és $ruha=7$; van?
(3p)

3. Írjon C programot a következő feladatra:

A Halálcsillagon 345 rohamosztagos tartózkodik, akiknek számjegyekből álló egyedi azonosítójuk van (nem kezdődhet 0-val). Hány rohamosztagos azonosítója osztható ötten maradék nélkül? (deklaráció: 3p, ciklus: 2p, bekérés: 2p, összegzés: 3p, feltétel: 2p, kiírás: 2p $\Rightarrow \Sigma 14p$)

4. Írjon C programot a következő feladat megoldására:

Darth Vader tetszőleges számú rohamosztagossal szeretné átfésültetni a sivatagot. Két vektorban tároljuk el az átvizsgált terület nagyságát és a talált gyanús jelek számát. Határozzuk meg az egy km^2 -re jutó gyanús jelek számát! (12p)

5. Írjon C programot a következő feladat megoldására:

Vigyük be tetszőleges számú katona korát, magasságát, csatákban való részvételének számát három vektorba. (beolvasás: 6p)
 Meg kell számlálni, hány 170 feletti magasságú, legalább 2 csatában részt vett, TIE

vadászahajó vezetésére alkalmas 35 év alatti katona van! (ciklus: 3p, feltételalkalmazás: 8p, számlálás: 2p)

Határozzuk meg az 5 vagy kevesebb csatában részt vett katonák átlagos életkorát! (ciklus, előzővel egyezhet is: 3p, ciklusmag: 4p, átlag: 1p)

Ki kell írni a két eredményt. (2p)

(5. feladat: programszerkezet: 1p, deklaráció: 4p; $\Sigma 34p$)

Értékelés: 0-50p: 1; 51-63p: 2; 64-76p: 3; 77-89p: 4; 90-100p: 5.

Minta Zárthelyi Megoldása

1. Ron Weasley próbál rájönni a következő feladatok megoldásaira, segítsünk neki!

a) char, int

b) kasztol

c) HAMIS

d)

A	B	ÉS	VAGY
0	0	0	0
0	1	0	1
1	0	0	1
1	1	1	1

A	NEM
0	1
1	0

+=	-	*=	/=	%=
	=			

e) ! és ~

```
f) int i, osszeg = 0; for(i=0; i<=100; i++) { osszeg += i; }
```

```
int i=0,
osszeg =
0; while(i
<= 100) {
osszeg
+= i;
i++;
}
```

2. Miután Dolores Umbridge lett a Roxfort igazgatója, Harry a szükség szobájában tanít varázsolni és a következő feladatokat adta társainak. Adja meg a kifejezések részműveleteinek értékét is! a) 3

b) 12

c) $g = 1; k = 4;$

d) HAMIS

e) -224

3. Írjon mugli (C) nyelven programot a következő feladatra:

```

int sepruk[111], i,
osszeg = 0; for(i=0;
i<111; i++) {
printf("%d. sepru: ",
i+1); scanf("%d",
&sepruk[i]);
if(sepruk[i] >= 12 && sepruk[i] <= 21) {
osszeg += sepruk[i];
}
}
printf("\n%d", osszeg);

```

4. Írjon mugli (C) programot a következő feladat megoldására:

```

int N, i, osszeg = 0;
printf("Szovetseges
ek szama: ");
scanf("%d", &N);
int varazslatok[N],
palca[N]; for(i=0;
i<N; i++) {
printf("%d. szovetseges által ismert varazslatok és palca ereje: ", i);
scanf("%d %d", &varazslatok[i], &palca[i]);
osszeg += varazslatok[i] * palca[i];
}
printf("\n%d", osszeg);

```

5. Írjon mugli (C) programot a következő feladat megoldására:

```

int N, i, darab =
0, osszeg = 0;
printf("Varazslo
k szama: ");
scanf("%d",
&N); int
eletkor[N],
varazslok[N];
char
patronus[N];
for(i=0; i<N;
i++) {
printf("%d. varazslo eletkora, patronusanak kezdő betűje és varazslo családtagok száma: ", i);
scanf("%d %c %d", &eletkor[i], &patronus[i], &varazslok[i]); if(patronus[i] == 'r' &&
eletkor[i] >= 5*varazslok[i]) { darab++;
osszeg += eletkor[i];
}
}
printf("\n%d", darab);
printf("\n%.2f", (float)osszeg/darab);

```